

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
DEPARTAMENT FOR DOCTORAL STUDIES**

**DOCTORAL THESIS
SUMMARY**

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
PROF.UNIV. DR. MIRCEA POPA**

CANDIDATE: ELENA GHEORGHIU

ALBA IULIA

2014

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
DEPARTAMENT FOR DOCTORAL STUDIES**

**DOCTORAL THESIS
DIMITRIE CANTEMIR AND GOLDEN BOUGH. HYPOSTASIS OF FOLKLORE IN
CANTEMIR WORKS
SUMMARY**

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
PROF.UNIV. DR. MIRCEA POPA**

CANDIDATE: ELENA GHEORGHIU

**ALBA IULIA
2014**

CONTENTS

ABBREVIATIONS

INTRODUCTION

CHAPTER I DIMITRIE CANTEMIR. GENERAL CONSIDERATIONS

I. 1. THE HISTORICAL-GEOGRAPHICAL FRAME

I.2.DIMITRIE CANTEMIR. LIFE AND WORKS

I.2.1 Dimitrie Cantemir – life and politic career

I.2.2 Dimitrie Cantemir și cultural activity

CAPITOLUL II MEDIEVAL CULTURE AND FOLKLORE AT DIMITRIE CANTEMIR. TERMINOLOGICAL CLARIFICATIONS AND DISTINCTIONS

II.1. THE CONCEPT OF MEDIEVAL CULTURE

II.2. THE CONCEPTS OF FOLKLORE

II.3. POPULAR, SPIRITUAL AND MATERIAL CULTURE

CAPITOLUL III POPULAR SYMBOL IN CANTEMIRIAN WORK

III.1.ANIMAL SYMBOLS

III. 1. 1. EQUUS INTER SYMBOLUM ET MITHUS

III.1.2. GOAT AND THE RITUAL MASK

III.1.3. ARHAIC WOLF

III. 2. POPULAR SYMBOLS FROM CANTEMIRIAN FOLKLORE

CAPITOLUL IV INTERFECENS BETWEEN CANTEMIRIAN FOLKLORE AND CONTEMPORARY FOLKLORE

IV.1. ORAL HISTORY AND TRADITION AT DIMITRIE CANTEMIR

IV.2. RITES OF PASSAGE

IV.2.1. WEDDING

IV.2.1.1. THE CEREMONY OF "PEȚIT"

IV.2.1.2. DE CEREMONIIS NUPTIIS

IV.2.2.DEATH

IV.2.2.1. "PRIVEGHIUL". THE GAMES OF " PRIVEGHI" AND FUNERAL MASKS

IV.2.2.2.THE LAMENTATION

IV.2.2. 3. "THE REST"

IV.2.2.4. DEATH AS INITIATIC TRAVEL

IV.2.2.4.1. DEATH: DOUBLE IMAGE

IV.2.2.4.2. INITIATIC TRAVEL TO THE UNDERWORLD

IV.3.POPULAR MASKS

IV.4. THE ROLE OF MASK IN POPULAR MEDICINE

IV.4.1.RITUAL OF "CĂLUȘARI" BETWEEN MAGIC AND FOLK MEDICINE

IV.4.2.POPULAR MASKS WITH MAGICO-HEALER CHARACTER

IV.5. CUSTOMS AND LUDIC TRADITIONS AT DIMITRIE CANTEMIR

IV. 5.1. REPRESENTATIONS OF EVIL - IELELE

IV. 5.2. POSITIVE REPRESENTATIONS. DRĂGAICA OR SÂNZIENELE

IV. 6. MEANINGS of THRACO-DACIAN MYTHOLOGY IN CANTEMIRIAN WORK

IV. 7. THE CULT OF THE SUN AT THE DIMITRIE CANTEMIR

IV. 8. DESCÂNTECUL

IV. 8.1. THE ORIGIN OF "DESCÂNTEC"

IV. 8.2. THE IMAGE OF LEGEND OF "DESCÂNTĂTOARE" AND ITS ROLE IN RURAL COMMUNITY

IV. 5.2. CONDITIONS FOR UNFOLD THE "DESCÂNTEC"

CHAPTER V. DIMITRIE CANTEMIR AND REASON "GOLDEN BOUGH"

V. 1.1. THE CONCEPT OF "GOLDEN BOUGH"

V.1.2. THE MEANING OF "GOLDEN BOUGH" AT DIMITRIE CANTEMIR

CHAPTER VI. THE REPRESENTATION OF SPACE AND TIME IN CANTEMIRIAN WORK

VI.1. SPATIAL REPRESENTATION

VI. 2. THE REPRESENTATION OF TIME

CONCLUSION

BIBLIOGRAPHY

APPENDICES

SUMMARY

Key words: Dimitrie Cantemir, Golden Bough, popular culture, ethnography, folklore, popular paganism, symbol, magic, sacred, profane, ethnogenesis, popular Christianity, rites of passage, şamanism, archaic practices, James Frazer, Vergiliu, Eneida, Greco-Roman mythology, ethos, the Paparuda, Iele, rite, ritual, incantation, sacrifice.

Argument. This paper deals with a new theme, extremely fertile for researching the native research of folklore, that makes a connection between some pre-Christian practices from the Carpathian-pontic space and find values in Greco-Roman mythology and in the works of Vergiliu.

The development of a research topics related to Dimitrie Cantemir and the symbolism of Golden Bough sparks unrest to those who study this subject, interest in the theme being marked by oriental mysticism, magico-religious practices, popular paganism and sympathetic magic.

Cantemir's works have been researched, so far, by specialists in anthropology, philology, philosophy, history, theology, sociology, ethnography, but never was put the question about identifying symbols and commenting extensive popular paganism.

All approaches so far have been based on a specific methodology and vein of exegetical school, which emphasizes the difficulties of research that we have undertaken, trying to decipher the symbols and mysteries of Romanian pagan religion.

The difficulty lies in the very personality of the research subject of this study, Dimitrie Cantemir, Herodotus of the Enlightenment, which have multidisciplinary concerns about: telogie, history, philosophy, anthropology, musicology, geography, logic, history of religions, mapping and literature. Researcher finds it difficult to master all areas that Cantemir knew to develop relevant conclusions. It is therefore important to study the entire *corpus* of cantemirian works and not cropping the researched material. After studying the whole cantemirian works, we can move on to the second stage of the research to narrow down the two valuable works: *Description of Moldova* and *The old Chronicle of Romano-Moldovan-Vlachs*.

Cantemir is very popular in Romanian culture because it kept alive national traditions, by passing them in the documents of that time. As trade representative of the Berlin Academy, he highlighted Romanian culture from the ethnology and folklore perspective with all its parts: heroes, symbols, mythology, rites of passage, rituals, invocations etc.

The annual symbolism is presented by Cantemir as being part of the popular culture in which the archaic elements were retained from our Dacians ancestors, or fetched from the Romans, that prove the continuity of Romanian people on these places and their Daco-Roman origin.

He is a pioneer in the field of folklore and of the preservation of traditions, because until him, nobody wrote about them. Perhaps this dacian habit of keeping traditions orally and not recording in writing led to the shortage of information. Thus, the works of Cantemir concerning the Romanian folklore constitute genuine sources of national culture. The interpretation of symbols after its Latin culture, determined me to catalog the work under the title of *The Golden Bough*, trying to interpret the Romanian symbolism through the prism of cantemirian's writings and Oriental symbols. Of course, Cantemir was influenced by Latin culture of Vergiliu, performing a series of symbols after the Greco-Roman mythology, without excluding the religious element.

The actuality and the importance of the abandoned theme.

Studies and articles written on this subject are limited in research, some reference themes of his work being neglected entirely.

The novelty of the research is marked about the actuality of his writings because, since to our days, many of the habits and folk customs described by Cantemir, are still preserved, being alive in the consciousness of the people.

The purpose and objectives of the thesis consists in a complex, interdisciplinary approach, of cantemirian works in which traditional practices are described, in order to demonstrate in a pragmatic manner, through logical-scientific arguments, the originality and the importance of popular practices presented.

The basic objectives of the doctoral study consist of:

- the establishment and analysis of the folkloric sources used by Cantemir;
- the analysis of proto-Christian substrate in Romanian folklore;
- the exploring of the symbolism and of magic-ritual practices submitted by Cantemir;
- presentation of the continuity of historical tradition at Dimitrie Cantemir;
- investigating ways of taking elements of folklore;
- presentation of the initiatic character of popular traditions from cantemirian works.

Methodology of scientific research. From the methodological point of view, in the drafting of this paper, the following methods were used: the comparative-historical, comparative-geographical, ethnographic-(interpretation of Romanian popular culture), monographic (establishment of a certain type usually of an area in which has been developed the material and spiritual culture), typological (determination of a subdivision of folk

creation), phenomenological, naratologic. The procedures that are applied approach in our history, the research of ethno-folkloric material being targeted in a literary and historical perspective.

The process of taking cantemirian traditions is analyzed in the general Romanian context, within a specific historical periods.

The research hypothesis. The research starts from the assumption that the elucidation of the Moldavian folcloristic sources will allow a better knowledge of the history of the Romanian people in this area and the influence of different ancestral cultures.

Scientific and innovative character of the work occurs from the comparative-historical, folkloric and symbolic interpretation of the work of Dimitrie Cantemir, based on literary sources, on the analysis of archaeological and epigraphic writings along with cantemirian works. Interpretation, in tandem with the ancient writings, is designed to show off the Dacian and Romans traditions, but also the original creation of geto-dac people. As is clear from the writings of Cantemir, popular mythology and folklore were a method of resistance of Romanian people along the ages.

The work of Cantemir leaves the impression of monumentality, of a multidisciplinary genius, of a visionary of Romanian culture. Thus, his work cannot be treated separately, as a monad with different facets that need to be investigated at the same time, unitary and singular. Moreover, the cantemirian works in its entirety was considered a temple, one which is constituted in an *imago mundi*, an *axis mundi*.

Cantemir, although it was schooled in Oriental culture, don't forget ancestry, assuming the task of transcribing and popularize the old national values, who acknowledged his nation's identity. Thus, the Moldavian Prince becomes one of the pillars of the Romanian literature, promoting traditional values, oral history and mythology of popular genius, which is grounded in anthropology. Archaic elements unearthed by his works is a revelation of the native pre-Christian vein, of zamolxian origin.

Concrete object of the research is the highlight and the systemic analisys of the most important dimensions of the cantemirian work. As a material for the investigation, the work of Dimitrie Cantemir was used, as comparative source for some historical and folk traditions inserted in the writings of the great scholar.

The theoretical value and practical significance of the thesis resides in the composition in an epistemic model, based on conceptual analysis, on study of anthropology and comparative history, folklore, history of religion, etc. Theoretical importance of the work is supported by the historical-comparative and folkloristic of it.

The practical value of the research consists in its pragmatic character, meeting all methodological criteria to be used as a source of information for future research and publications in the field, including the main elements of folklore, anthropology, history of religions, magic, superstition, religion and practices.

The structure of the work. The doctoral thesis is structured on six chapters, preceded by an *Introduction* and followed by *Conclusions*, *Bibliography* and *Appendices*.

In *Introduction* are fixed the frames of historiographic approach, stating the issues dealt with and the reasons for its importance and timeliness. Are reported the objectives of research, are specified scientific characters and innovative research methods applied in the treatment of the investigated subject. This section outlines the theoretical value and practical seminification of the study, presenting summary the chapters of the work.

In Chapter I, *Dimitrie Cantemir. General considerations* is presented succinctly the life and works of the great scholar.

The works of Moldavian prince has covered all cultural areas of the time, including medieval structures and concepts dealt with in chapter II entitled *Medieval culture and folklore at the Dimitrie Cantemir. Terminological clarifications and distinctions*.

The transcription of popular culture, as well as pragmatic interpretation of it has led, over time, to the emergence of a discipline, folkloristic. The first mentions about popular culture belong to as early as the 16th century in the writings of Jean from Lublin (1540). However, the only pertinent evidence about the Romanian popular culture is given by the Moldavian scholar who presents in a scientific elaboration rites of passage, magical practices (călușarii, Drăgaica, paparudele, chiraleisa, sânzienele, ielele), describing the ballad, the song, but also the life of the village seen from an anthropological perspective.

The scholar warned about the necessity of the study of folkloristic elements for Romanian ethnogenesis. His genius makes often parallel between Romanian mythology and Greco-Roman mythology. As the historian of religions, he notes that the Romanian folklore has a touch of originality, clearly differentiating itself in many aspects from that of the Romans, through faith in immortality, in monotheism (belief in Zamolxis), through "doină", etc. Through Cantemir, popular culture cannot be semantic restricted, gaining new meanings in connections with the ancient religion and Western culture. Through folklore, as artistic productions of the collective knowledge of the historical reality, the Moldavian Prince strongly reaffirms the daco-Roman ethnogenesis and the continuity of the Romanians on this areas.

Proving to be a good connoisseur of mythology and ethno-folk spirituality of people, Dimitrie Cantemir appeals at anthropomorphic and Zoomorphic symbols such as:

horse, revealed in subchapter *Equus inter symbolum et mithus*, as an animal with antinomic attributes. The horse, since prehistoric times, had a uranian character, being worshipped as the deity since the Neolithic and the iron age. During Antiquity, the horse play an important role in the spiritual and material culture of the geto-dac, as well as to the Greco-Romans, Thracians, Sarmatians and. Horse is commonly represented on monuments dedicated to the Thracian Knight, being the one who helps the hero to overcome all difficulties (a similar representation similar we meet in paleo-Christian period, when Saint George is depicted on horseback). Romanian ethnography presents the horse as a symbol of the Sun, being closely connected with the celebration of Sântoader, the native horses prefiguring the holy ones, supporting the Sun in moments of passage from one stage of life to another. The Moldavian scholar attests the horse's presence in the rites of passage. In the funeral ritual, the horse evokes its sacred attributes and its functions of traveler, performing the function symbol of psihopomp animal, manager of souls in the world of dead. The game of "călușari", conjured up by Dimitrie Cantemir in Description of Moldavia, are manifestations of apotropaic and fertilizer character, with the role of chasing the evil spirits by invoking the magic figure of the horse. Through this ritual, the solarium horse is transsymbolized, the entire game gravitating around this worship.

The Romanian tradition assigns the goat with beneficial attributes. In subchapter *Goat and the ritual mask* we put emphasis on the mask meaning of the goat, the Moldavian scholar highlighting that custom express fecundity and fertility and vegetation, the purpose of the ceremony consisting of the transfer of powers from the sacred mask figure to participants. The ritual, through symbolic events, had the role of guarantor ameliorating the powers of nature.

Subchapter *Archaic Wolf*, highlights wolf's presence in ancient cultures, fact attested by numerous archaeological evidence that shows the Mithra, the God Sun, near the symbol of zoomorphic wolf. The dacian offerings dedicated to the sun god, had in their origins the wolf. In popular tradition, wolf emerges as symbol in the rites of passage, both at birth and at the funeral, being considered a totemic animal, the protector against evil forces, psihopomp; guiding the souls of the dead beyond the realm of initiations, the animal advising the souls of deceased in relation to integration into the world of the dead. The influences of this animal in the rites of passage are presented by Dimitrie Cantemir (loup garou) as having its origin in the archaic rites of initiation, where those initiated had identified themselves with totem animal. Romanian ethnography presents the wolf in a close contact with the Saint Peter, the feast dedicated to the Synaxis of the wolves, because Saint Peter is the patron saint of these animals.

In subchapter *Popular symbols from cantemirian folklore*, we make reference to the superstitions, beliefs, customs, rituals and traditions described by the Moldavian scholar as sacred, as representations of the spirituality of the Romanian people.

In order to highlight the individuality of scholar, through folklore, chapter IV entitled *Interferences between cantemirian folklore and contemporary folklore*, was aimed at revealing the unique contribution of bookman at the universal heritage of folklore. Bringing into the discussion and analysis of the Rites of passage, is the task expected in the next section. Man runs through, from birth to nonentity a specific itinerary expressed by existential cycles. Wedding is an important event in the path towards a new human condition, giving it a new status. Cantemir presents the wedding as an important rite of passage, which is carried out on clear-cut and structured phases, including the Ceremony of "pețit", moment that appeals to that *illo tempore*, at mitico-historians ancestors, being described by moldavian folklorist, which emphasizes the allegorical and metaphorical, and magico-ritual value. In subchapter *De ceremoniis nuptiis*, we highlighted the fact that the oldest description of customs was offered by Dimitrie Cantemir, the scholar framed into the wedding rite, arhaico-mythic ceremonials, traditions and customs, required to facilitate the transition to the new condition of the actants and for preparing for the journey of life.

Archaic man was living the feeling of death as living birth, wedding, joys and sorrows. *Death* is seen in the Romanian tradition, as an important passage to a higher stage of existence, depicting the reason for the travel to the underworld.

Researching the archaic roots of the Romanian people, we observe the perpetual belief in immortality, attested in thraco-Dacian religion and in the cult of Zamolxis, the equivalent of faith in immortality, which becomes of the divine essence. Section "*Priveghiul*". *The games of "priveghi" and funeral masks*, highlights the initiatic and sociological nature, ceremonial with magic functions, with the role of protection of the deceased into the next world, but also having the role of healthcare of family by bad spirits. Funerary masks are designed to cheer up those who were approached to the dead, helping them to pass the threshold, accustom with the long absence of the deceased. *The lamentation* is an integral part of the funerary ritual described by Moldovan scholar, that surge of pain, a lament with therapeutic role: through the verbalization the pain of the other participants at rit is shared. Death as travel is an universal faith, thus the travel to the underworld is represented in terms of material, through the travel of the body, from the doorstep to the cemetery, the road is sprinkled according to the mythological beliefs, with customs and bridges, related to the needed to establish a milestone to the dead. Death was and remains for archaic man the gate to heaven, hell, angels. Plenary living of the dead makes the man from the country to be

convinced of the fact that it doesn't lose anything, but that gets into that world built by its own traditions and beliefs.

Based on a study of the sources, the study of *Popular masks* aims to achieve the distinction between religious symbolism and other symbolic series in cantemirian's writings.

Opera cronicarului moldovean relatează elementele cultului astral, ca esență a religiei naturale, în desfășurarea ritualică din cadrul colindului, în orațiile de nuntă, în lamentațiile de la ritualul funerar, în jocul cu măști, în horele călușarilor.

The main feature of the game with masks is that the actors are invested with unusual powers, with qualities that enshrines as a healer, a fact highlighted in the section *The ritual of "călușari" between magic and folk medicine*. Medical ritual is carried out through a chant of with sacralized character, through which the sick is led to full health, to sacral paradise of full health, the latter being the final effect of the ritual. The Romanian tradition presents a wide variety of beliefs, true system of spiritual values of people with roots deeply embedded in the ancestral religion, stressing the thraco-Dacian mythology meanings in the cantemirian work. Addressing in an separate chapter, *Descântecul*, I wanted to note that the custom appeals to magic, the individual manipulating world processes, bringing them to his advantage. The Moldavian scholar describes the ritual as an esoteric practice, transmitted from one generation to the next, through the initiation stage, the effectiveness of the word in the custom of "descântec", being subject to strict adherence to the formula which is organized and the confidential nature of this precept. "Descânțele" is holding a poetry based on strong ritual, the act of "descântat"mas a main spokesman for efficiency.

Dimitrie Cantemir has referred to numerous symbols of popular culture,realising an opera about the spiritual world and the popular belief about the Romanians in Moldova. *Golden Bough* is a symbolic transposition of the origins of our ancestors, of practices and invocations with magico-ritual character, where the sacred and the profane are blended harmoniously in the legends, songs, carols and archaic "bocete" representing ethosul and our spirituality. Metamorphosis is the sacred reveals perishability nature that may be sacrilegious rites, by failure to require its resacralizarea. Many customs and rituals presented by Cantemir highlights the same end of the community, namely, to restore the harmony of nature, to reconcile chthonic and uranice deities. In the absence of a pragmatic religious system, peasants used archaic forms of divination and magic. Order magic rites was to manipulate the supernatural world (deities, spirits) with the intent to provide information relating to the future to cause natural phenomena such as rain coming (paparuda) or to predict the bad events(vergelatul). the cult of the dead was occupying an important place, the Moldavian scholar had remembered about the archaic habit of sacrificing hair(in primitive societies the

sacrifice of hair symbolized the individual sacrifice of his being). The magical thinking of people was a *modus vivendi* of our ancestors as Dimitrie Cantemir remembered, as a response to the need for people to have control over the lives and the environment. Mysterious forces, deities and spirits that brought swelling diseases had to be tamed, if not through sacrifices and prayers through the handling, by the form of magic and divinației. In chapter V of *Dimitrie Cantemir and reason "Golden Bough"*, we presented in succinct way the main symbols and magical practices from the Moldavian scholar: ielele, vergelatul, călușarii, paparuda, solomonars, etc.

According to Cantemir's philosophy, human existence lies between two limits: *space and time*. Human being stakes out between the two characteristics: the sacred and the profane. Space is the place of sacred traditions, customs and rites, which retains this character through human solidarity with nature, which renews every year, giving a mystical value to space. Peasant life is subordinate, how Cantemir said, by irreversible time elapses. Through sin, time acquires negative valences, profane the nature, which leads to the need for its cleansing and rebirth of time. Therefore, in the Romanian people's thinking, time is represented as anthropomorphic, being a child in the month of Gerar that grows old and dies toward the end of the year (new year's Eve that replaces the old one). Sacralization of time becomes possible through hierofanie or cratofanie, transfigured space and time. Sacred time is a circular time which could be recovered. Archaic man lived an eternal return in the mythical time. In traditional Romanian society there is the concept of assimilation of time by space, time becoming sacralized through magical rituals. A special place in purification of time has foreshadowed through the movement of shamanistic dances of the "călușari", the goat game, of iele, paparuda.

Reaffirming and underscoring the major coordinates of the thesis, the Conclusions at the end of the study confirms and justifies the interest for popular religious symbolism at Dimitrie Cantemir. The sum of these attitudes and convergent efforts contributed to the grounding and the formulation of conclusions which outlines themes addressed prospects.

Structured in such a format, the work put into question aspects of popular culture and folklore described in extenso by the Moldavian scribe.

BIBLIOGRAPHY

I. OPERA LUI CANTEMIR

- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, tradusă de A. Papiu Ilarianu și I. Hodosiu din textul original latinesc aflat în Museul asiatic al Academiei imperiale de la St. Petropol. - București: Tipogr. curții (Lucrătorii asociați), 1875.
- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, traducere de Petre Pandrea, cu o prefață de Acad. C. I. Giulian, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1956.
- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Prefață și note de C. Măciucă, București, Editura Tineretului, 1961.
- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Prefață și tabel cronologic Leonida Maniu, București, Editura Minerva, 1981.
- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Galați, Editura Porto- Franco, 1996.
- Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, coord. Anatol și Dan Vidrașcu, București, 2001.
- Cantemir, Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Virgil Câdea, București, Editura pentru literatură, 1969.
- Cantemir, Dimitrie, *Divanul sau Gâlceava înțeleptului cu lumea sau Giudețul sufletului cu trupul*, text stabilit, traducerea versiunii grecești, comentarii și glosar de Virgil Câdea, postfață și bibliografie de Alexandru Duțu, București, Editura Minerva, 1990.
- Cantemir, Dimitrie, *Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor*, publicat sub auspiciile Academiei Române de pre originalul manuscript al autorului, păstrat în Arhivele principale din Moscova ale Ministerului de Externe de Gr. G. Tocilescu membru al Academiei Române, Bucureștii, 1901.
- Cantemir, Dimitrie, *Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor*, text ales și stabilit, tabel cronologic, prefață și note de Stela Toma, București, Editura Albatros, 1981.
- Cantemir, Dimitrie, *Istoria Ieroglifică în douăsprezece părți împărțită, așijderea cu 700 de sentenții frumos împodobită, iară la sfârșit cu a numerelor străine tâlcuitoare*

scară, text tâlcuit și adversaria de G. Pienescu, prefață de Dan Horia Mazilu, București, Editura Gramar, 2008.

- Cantemir, Dimitrie, *Loca obscura în Catechisi quae ab anonymo authore slaveno idiomate edita et Pervoe ucenie otrokom intitulata est, dilucidata autore Demetrie Cantemirio*, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, Mss. latin. nr. 76, f. 239-359, 367-405.
- Cantemir, Dimitrie, *Metafizica*, trad din latinește de Nicodim Locusteanu, prefață de Emil C. Grigoraș, București, Editura Ancora, 1928.
- Cantemir, Dimitrie, *Viața lui Constantin-Vodă Cantemir*, Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 1923.

II. REFERINȚE GENERALE, TEORETICE ȘI CRITICE

- Agârbiceanu, Ion, *Carturari români : (Diaconul Coresi, Stolnicul Cantacuzino, Dimitrie Cantemir, Gheorghe Lazar, Ion Eliade Radulescu, Gheorghe Barițiu)*, Sibiu, Editura Asociațiunii "Astra", 1937.
- Alexandru, Tiberiu, *Folcloristică. Organologie. Muzicologie. Studii*, II, București, Editura Muzicală, 1980.
- Almaș Dumitru, *Inorogul cel înțelept: evocare istorica, în douasprezece episoade, a vietii lui Dimitrie Cantemir*, București, Editura Militară, 1981.
- Alpatov, Mihail, *Istoria artei*, vol. I, București, Editura Meridiane, 1965.
- Anghelescu, Mircea, Bălan, *Dimitrie Cantemir: Studii critice*, prefață, cronologie și bibliografie de Suzana Carmen Dumitrescu, București, Editura Eminescu, 1977.
- Aurelius, Marcus, *Către sine însuși*, trad. Șt. Bezdechi, V, 33, București, Editura Vestala, 2006.
- Bădărău, Dan, *Filozofia lui Dimitrie Cantemir*, București, Editura Academiei R.P.Română, 1964.
- Bâțlan, Ion, *Introducere în istoria și filozofia culturii*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993.
- Benveniste, Émile, *Vocabularul instituțiilor indo-europene, I, Economie, rudenie, societate*, traducere din limba franceză de D. Slușanschi, București, 1999.

- Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Editura Humanitas, 1997.
- Beza, Marcu, *The Roumanian Chroniclers*, în „The Slavonic and East European Review”, vol. 9, nr. 25, 1930, pp. 124-132.
- Berza, Mihai, *Pentru o istorie a vechii culturi românești*, Culegere de studii editată cu o introducere și note de Andrei Pippidi, București, Editura Eminescu, 1985.
- Bistrițeanu, Alexandru, Boroianu C., *Introducere în studiul literaturii*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1968
- Bîrsan, Cristina, *Dimitrie Cantemir și lumea islamică*, București, Editura Academiei Române, 2005.
- Bîrsan, Dimitrie, Cristina, *Cantemir and the Islamic world*, Istanbul, The Isis Press, 2004.
- Boatcă, Silvestru, *Dimitrie Cantemir /comentat de Silvestru Boatcă*, București, Editura Recif 1995.
- Borănescu, Lahovary C., *Relatiile lui Dimitrie Cantemir cu Rusia: tendințe noi în Europa veche*, București, Editura Eminescu, 1946.
- Burada, Teodor, *Scrierile muzicale ale lui Dimitrie Cantemir Domnitorul Moldovei*, București, 1911.
- Camariano-Cioran, Ariadna, *Academiile domnești din București și Iași*, București, Editura Academiei R. S. R., 1971.
- Cassavan, Sarina, *Între pană și spadă*, București, Editura Tineretului, 1963.
- Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1985.
- Căndea, Virgil, *Rațiunea dominantă. Contribuții la istoria umanismului românesc*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1979.
- Ciobanu, Ștefan, *Dimitrie Cantemir in Rusia*, București, Ed. Elion, 2000.
- Cioculescu, Șerban, *Itinerar critic/ Viața și opera lui Dimitrie Cantemir*, vol. II, București, Editura Eminescu, 1976.
- Cioculescu, Șerban, *Itinerar critic/ Ion Neculce și folclorul*, vol. III, București, Editura Eminescu, 1976.
- Cornea, Paul, *Oamenii începutului de drum*, București, Editura Cartea Românească, 1974.
- Coroban, Vasile, *Dimitrie Cantemir/ Istoria literaturii moldovenești*, vol. I, Chișinău, Editura Știința, 1986.

- Coroban, Vasile, *Dimitrie Cantemir, scriitor umanist eseu*, Chișinău, Editura Cartea Moldovei, 2003.
- Cosma, Octavian, Lazăr, *Hronicul muzicii românești*, București. Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1973
- Cristea, V., *Introducere în opera lui Ion Neculce*, București, Editura Minerva, 1974.
- Crișan, Ion Horațiu, *Spiritualitatea geto-dacilor*, București, Editura Albatros, 1986.
- Curticăpeanu, Doina, *Orizonturile vieții în literatura veche românească (1520-1743)*, București, 1975.
- Cuza, Constantin, *Inorogul nu moare: roman*. București, Editura Eminescu, 1970.
- Decei, Aurel, *Istoria Imperiului otoman: pînă la 1656*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978.
- Djuvara, Neagu, *Între Orient și Occident. Țările Române la începutul epocii moderne (1800-1848)*, Editura Humanitas, București, 1995.
- Dumitrescu, Suzana-Carmen, *Descrierea Moldovei*, antologie, prefață, cronologie și bibliografie de Suzana-Carmen Dumitrescu, București, Editura Eminescu, 1977.
- Duțu, Alexandru, *Înnoirea structurilor literare. Umanism și iluminism/ Istoria literaturii române*. Studii, coordonator științific: Zoe Bușulenga, București, Editura Academiei R.S. România 1979.
- Eliade, Mircea, *Initiation, rites, sociétés secrètes*, Paris, Editura Gallimard, 1959.
- Eliade, Mircea, *De la Zamolxis la Genghis-Han*, București, Editura Minerva, 1980.
- Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I. – București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
- Eliade, Mircea, *Cerul: zei uranieni, rituri și simboluri cerești, în Tratat de Istoria Religiiilor*, traducere de Mariana Noica, București, Editura Humanitas 1992.
- Erbiceanu, Constantin, *Cronicarii greci care au scris despre români în epoca fanariotă. Textul grecesc și traducerea românească*, București, 1888.
- Eremia, Ion, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu (1634-1653)*, Chișinău, Editura Cartdidact, 2000.
- Eșanu, *Dinastia Cantemireștilor (sec. XVII-XVIII)*, Chișinău, Editura Știința, 2008.
- Ferent, Ioan, *Cumanii și episcopia lor*, Blaj, Tipografia Seminarului Teologic Greco-catolic, 1931.
- Gane, Constantin, *Trecute vieți de doamne și domnițe*, Chișinău, Editura Universitas, 1991.
- Gheorghiu, Mihnea, *Mușchetarii lui Cantemir*, București, Editura Albatros, 1990

- Georgescu Ioan, *Principele Dimitrie Cantemir despre Coran/ după copia latinească de la Academia Română, acum mai întâiu tălmăcit și tipărit în românește de Ioan Georgescu*, Editura Revistei "Analele Dobrogei", Cernăuți, 1927.
- Giosu, Ștefan, *Dimitrie Cantemir: Studiu lingvistic*. București, Editura Științifică, 1973.
- Giurescu, Constantin, *Valoarea istorică a tradițiilor consemnate de Ion Neculce/ Studii de folclor și literatură*, București, Editura pentru Literatură, 1968.
- Giurescu, Constantin, Giurescu, Dinu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și până astăzi*, București, 1971.
- Goma, Paul, *Săptămâna Roșie*, Bucurști, Editura Anamarol, 2007.
- Gorovei, Artur, *Literatura populară. Descîntecele românilor*, vol. II, București, Editura Minerva, 1985.
- Gorovei, Ștefan, S., *Dragoș și Bogdan întemeietorii Moldovei. Probleme ale formării statului feudal Moldova*, București, Editura Militară, 1973.
- Harea, Vasile, *Dimitrie Cantemir și fiul sau Antioh: studii*, Iași, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", 1999.
- Holban, Maria, *Introducere la Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei*, traducere după originalul latin de Gh. Guțu, introducere de Maria Holban, comentariu istoric de N. Stoicescu, studiu cartografic de Vintilă Mihailescu, indice de Ioana Constantinescu, cu o notă asupra ediției de Dionisie M. Pippidi, București, 1973.
- Huțu, Carmen, Aida, *Cultură organizațională și transfer de tehnologie*, București, Editura Economică, 1999.
- Iordan, Iorgu, *Lexicul limbii române*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1964.
- Iorga, Nicolae, *Acte și fragmente cu privire la istoria românilor*, vol. III, București, 1898.
- Iorga, Nicolae, *Epoca lui Dimitrie Cantemir; Epoca lui Chesarie de Rîmnicea*, București, Editura Minerva, 1901.
- Iorga, Nicolae, *Studii și documente cu privire la istoria românilor. Documente interne. Miscellanea*, vol. XXI, București, Editura Ministerului de Instrucție Publică, 1911.
- Iorga, Nicolae, *Scrisori de boieri Scrisori de domni*, Ediția a II-a, Vălenii-de-Munte, Editura „Datina Românească”, Așezământ de Tipografie și Legătorie de cărți, 1925.
- Iorga, Nicolae, *Istoria românilor prin călătorii*, vol. I, București, 1928.

- Iorga, Nicolae, *Istoria românilor prin călătorii*, vol. II, București, 1929.
- Iorga, Nicolae, *Practica domnească a unui ideolog: Dimitrie Cantemir*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Natională, București, 1935.
- Iorga, Nicolae, *Originalitatea lui Dimitrie Cantemir: conferința ținută în Aula Universității din Iași*, Datina Românească, Vălenii-de-Munte, 1935.
- Iorga, Nicolae, *Despre Dimitrie Cantemir cu prilejul aducerii în țara a ramășitelor lui*, Valenii-de-Munte, Asezământul Tipografic "Datina Românească", 1935.
- Iorga, Nicolae, *Istoria armatei românești*, București, Editura Militară, 1970.
- Iorga, Nicolae, *Vasile Lupu ca următor al împăraților de Răsărit în tutelarea Patriarhiei de Constantinople și a Bisericii Ortodoxe*, București, Editura Academiei R. S. R., 1983.
- Iorga, Nicolae, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), Prefață, note și bibliografie de Mihai Ungheanu, București, Editura Minerva, 1988.
- Iova, Mariana, *Dimitrie Cantemir domnitor român și savant de reputație mondială: bibliografie selectivă*, București, Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România, 1973.
- Ivașcu, G., *Istoria literaturii române. Vol. I*, București, Editura Științifică, 1969.
- Jula, Nicolae, Mînăstireanu, Vasile, *Tradiții și obiceiuri românești (Anul Nou în Moldova și Bucovina)*, București, Editura pentru Literatură, 1968
- Kinross, Patrick, *The Ottoman centuries: The Rise and Fall of the Turkish Empire*, New York, 1979.
- Lăudat Ion D., Dragan Lenuta, *Dimitrie Cantemir: biobibliografie întocmită cu ocazia sărbătoririi a 300 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir*, Iași, Biblioteca Centrală Universitară "M. Eminescu", Iași, 1973.
- Lăudat, Iordan Datcu, *Dimitrie Cantemir: viața și opera*, Iași, Editura Junimea, 1973.
- Lăudat, Iordan Datcu, *Studii despre Dimitrie Cantemir*, Iași, 1974.
- Lemny, Ștefan, *Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, Iași, Editura Polirom, 2010.
- Lotreanu, Ion, *Creație și implicare*, București, 1976.
- Malinowski, Bronislaw, *Sir James George Frazer: A Biographical Appreciation*, în "A Scientific Theory of Culture", North Carolina UP, 1944.
- Mantran, Robert, *Istoria Imperiului Otoman*, București, Editura All, 2001.
- Matei, Mircea D., Andronic, Alexandru, *Cetatea de scaun a Sucevei*, București, 1965.

- Măciucă, Constantin, *Dimitrie Cantemir*, București, Editura Albatros, 1972.
- Meteș, Ștefan, *Emigrări românești în secolele XIII-XX*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977.
- Minea, Ilie, *Despre Dimitrie Cantemir : omul, scriitorul, domnitorul*, Iași, 1926.
- Moldovanu Dragoș, *Dimitrie Cantemir între Orient și Occident: studiu de stilistică comparată*, București, Editura Fundașiei Culturale Române, 1997.
- Moldoveanu, Dragoș, *Dimitrie Cantemir între umanism și baroc: Tipologia stilului cantemirian din perspectiva figurii dominante*, Iași, Editura Universității “Al. I. Cuza”, 2002.
- Neculce, Ion, *Letopiseșul Țării Moldovei precedat de O samă de cuvinte*, Ediție, prefață și note de acad. Iorgu Iordan, București, Editura Ion Creangă, 1972.
- Neculce, Ion, *Letopiseșul Țării Moldovei*, București-Chișinău, Ed. Litera Internațional, 2001.
- Nicolescu, G. C., *Structură și continuitate*, București, Editura Minerva, 1970.
- Onciul, Dimitrie, *Originile Principatelor Române*, București, Editura Institutului de Arte Grafice „Elzevir”, 1899.
- Panaitescu, Petre P., *Interpretări românești*, București, Editura Universul, 1947.
- Panaitescu, Petre P., *Dimitrie Cantemir. Viața și opera*, București, Ed. Academiei RPR, 1958.
- Panaitescu, Petre P., *Cronicile slavo-române din secolele XV-XVI*, București, Editura Minerva, 1959.
- Panaitescu, Petre P., *Începuturile și biruința scrisului în limba română*, București, Editura Academiei R. P. R., 1965.
- Pascu, G., *Viața și operele lui Dimitrie Cantemir*. București, 1924.
- Pârvan, Vasile, *Getica*, București, Editura Meridiane, 1982.
- Păscăluță, Octavian, *Păunul de aur*, București, E.S.P.L.A., 1957.
- Petrovici, Em. *Limba lui Dimitrie Cantemir, în : De la Varlaam la Sadoveanu: Studii despre limba și stilul scriitorilor*, București, 1958.
- Piru, Alexandru, *Literatura română veche. Din istoria și poetica ei*, București, Editura pentru Literatură, 1962.
- Piru, Alexandru, *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977.
- Popescu-Judet, Eugenia, *Dimitrie Cantemir. Cartea științei muzicii*, București, Editura Muzicală, 1973.

- Predescu, Lucian, *Enciclopedia Cugetarea*, București, Editura Saeculum, 1999.
- Pungă, Gheorghe, *Țara Moldovei în vremea lui Alexandru Lăpușneanu*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1994.
- Pușcariu, Sextil, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, București, Editura Eminescu, 1987.
- Rezachevici, Constantin, *Cronologia critică a domnilor din Țara Românească și Moldova*. București, 2001.
- Rosetti, Alexandru, Cazacu, B., *Istoria limbii române literare*, vol. I. București, 1961.
- Roșulescu, Vladimir, *Imperiul Bizantin-Mileniul de Purpură și Aur*, București, Ed. Scorilo, 2006.
- Roșulescu, Vladimir, *Istanbul*, București, Editura Scorilo, 2010.
- Simionescu, Paul, *Dimitrie Cantemir, domnitor și savant umanist*, București, Editura Enciclopedică Română, 1969.
- Spinei, Victor, *Moldavia in the 11th–14th Centuries*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1986.
- Spinei, Victor, *Marile migrații din estul și sud-estul Europei în secolele IX-XIII*, Iași, Ed. Institutului European, 1999
- Stănciulescu, Bîrda, Alexandru, *Dimitrie Cantemir a champion of medieval Romanian politics and culture*, Thessaloniki, 1987.
- Tocilescu, Grigore, G., *Monumente epigrafice și sculpturale ale muzeului național din București*, I, București, 1902
- Tylor, E. B., *Primitive Culture*, New York , Harper Torchbooks, 1958.
- Țărălungă, Ecaterina, *Dimitrie Cantemir. Contribuții documentare la un protret*, București, Editura Litera Internațional, 2004.
- Ureche, Grigore, *Letopisețul Țării Moldovei*, în “Letopisețul Țării Moldovei”, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.
- Ureche, Grigore, *Letopisețul Țării Moldovei*, Ediție îngrijită de P. P. Panaitescu, București, Editura Minerva, 1978.
- Uricariul, Axinte, *Cronica paralelă a Țării Românești și a Moldovei*, ediție critică de Gabriel Ștrempel, vol. II, București, Editura Fundației Culturale Române, 1994.
- Vaida, Petru, *Dimitrie Cantemir și umanismul*, București, Editura Minerva, 1972.
- Vaida, Petru, *Istoria filosofiei românești*, vol. I, București, Editura Academiei Române, 1972.

- Vasari, Giorgio, *Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților*, vol. 3, București, Editura Meridiane, 1968.
- Wiegel, Richard, D., *Roman generals and the vowing of temples, 500- 100 BC*, 1997
- Xenopol, Alexandru Dimitrie, *Istoria Românilor din Dacia Trăiană. De la întemeierea Țărilor Române până la moartea lui Petru Rareș, 1546*, text stabilit de Nicolae Stoicescu și Maria Simionescu, note, comentarii, prefață, indice și ilustrația de Nicolae Stoicescu, Ed. a IV-a, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
- Zamfirescu, Dan, *Contribuții la istoria literaturii române vechi*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
- Zub Alexandru, Gorovei, S. Ștefan, Câdea, Virgil, *Dimitrie Cantemir – Principe și cărturar european*, Iași, Editura Trinitas, 2003.
- Zugravu, Nelu, *Sistemul religiei romane*, Iași, 1995.

III. Articole de specialitate

- Adăscăliței, Vasile, *Prefigurarea unor preocupări etnologice la Dimitrie Cantemir și semnificația câtorva dintre ele*, în „Lucrările seminarului geografic Dimitrie Cantemir”, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, nr. 15-16, 1995-1996.
- Albala, Radu, *Dimitrie Cantemir într-o nouă tălmăcire românească (Descrierea Moldovei, ed. 1956, trad. de Petre Pandrea)*, în „Gazeta literară”, III, nr. 33, 1956
- Alecu, Niculina, *Valoarea folkloristică a “Descrierii Moldovei” de Dimitrie Cantemir*, în „Preocupări literare”, 6, 1941.
- Andreescu, Constantin, *Așezări franciscane la Dunăre și Marea Neagră în secolele XIII-XIV*, în „Cercetări istorice”, 8-9 (1932-1933).
- Andreescu, Constantin, *Reacțiuni ortodoxe în contra catolicizării regiunilor carpato-dunărene în prima jumătate a secolului XIII*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 6 (1938).
- Anghelescu, Mircea, *Destinul ciudat al operei lui Cantemir*, în: “România literară”, 35, nr. 11, 20, 26 mar. 2002.
- Apetroaie, Ion, *D. Cantemir, într-o nouă cercetare*, în: “Cronica”, nr. 17, 27 apr. 1968.
- Asachi, Gheorghe, *Despre literatura românească*, în: “Albina românească”, nr. 2, 1830.

- Asachi, Gheorghe, *Viața prințului Dimitrie Cantemir*, în: “Spicuitorul moldo-român”, octombrie-decembrie 1841.
- Asachi, Gheorghe, *Viața prințului Dimitrie Cantemir*, în: “Foaie pentru minte, inimă și literatură”, nr. 5, 1842.
- Axinte, Șerban, *Dimitrie Cantemir. Un istoric al receptării „Istoriei ieroglifice”*, în „Tribuna”, Cluj-Napoca, 7, 2008, nr. 134, p. 7-8; nr. 136
- Babeți, Adriana, *Dimitrie Cantemir – scriitor pentru toți*, în: “Orizont”, 29, nr. 28, 13 iul. 1978
- Badică, Ion, *Dimitrie Cantemir și ideea unirii*, în: “Tomis”, 8, nr. 2, 25 ian. 1973.
- Badică, Ion, *Tricentenarul nașterii lui Cantemir*. în: “Tomis” – 8, nr. 19, 10 oct. 1973.
- Balotă, Nicolae, *Valoarea universală a operei lui Dimitrie Cantemir*, în „Scânteia”, București, 43, 1973, nr. 9605.
- Bădărău, Dan, *Dimitrie Cantemir filozof al istoriei*. în: “Cronica”, nr. 8, nr. 42, 19 oct. 1973.
- Bălan, Dodu, Ion, *Dimitrie Cantemir : 1673 –1723: Ctitor al limbii române literare*. în: “Cărți noi”, 16, nr. 10, oct. 1973.
- Bălu, Ion, *Dimitrie Cantemir, personalitate umanistă a culturii române*, în: “Limba și literatura română”, 22, nr. 3,4, iul. – dec. 1993.
- Berindei, Dan, *Dimitrie Cantemir*. în: “Scânteia tineretului”, 22, nr. 5426, 29 oct. 1966.
- Beldeanu, Adrian, *Dimitrie Cantemir, Viața lui Constantin Vodă Cantemir*, în „Săptămîna”, 28 sept. (nr. 147), 1973
- Bistrițeanu, Alexandru, *Creația populară ca preocupare și izvor de inspirație la D. Cantemir și N. Bălcescu*, în „Studii și cercetări de istorie literară și folclor”, tom II, an II, 1953.
- Blaga, Lucian, *Inorogul-pagini indeite*, în „Luceafărul”, Nr. 39 (28 spt.), 1968.
- Bochmann, Klaus, *Dimitrie Cantemir – reprezentant al culturii europene*, în „Revista de Istorie a Moldovei”, Chișinău, 2008, nr. 4.
- Bordei, Boca, Ramona, *Dimitrie Cantemir și romanul unui început de veac*, în: “Orizont”, 30, nr. 27, 5 iul. 1979.
- Botez, Liliana, *Dimitrie Cantemir precursor al orientalisticii*, în: “Revista de istorie și teorie literară” 23, nr. 1, 1974.
- Brătescu, G., *Dimitrie Cantemir și istoriografia*, în „Muncitorul sanitar”, 25, nr. 43, 23 oct. 1973.

- Carugă, Matei, *Analele lui Zonoraș în Hronicul lui Dimitrie Cantemir*, în „Studii teoretice”, 25, nr. 5-6, 1973.
- Căndea, Virgil, *Dialogul Orient-Occident, tradiție și inovație în Divanul” lui Cantemir*, în „Buletinul Comisiei naționale a R.P.R. pentru UNESCO”, VI, 1-2, 1964.
- Căndea, Virgil, *Dimitrie Cantemir și începuturile bibliografiei de recomandare în cultura românească*, în „Studii și cercetări de bibliologie”, vol. 12, București, 1972.
- Căndea, Virgil, *Semnătura lui Dimitrie Cantemir în arabă*, în „Luceafărul”, 1973, nr. 21.
- Chițimia, Ion, C., *Asupra a două cărți (inclusiv, Vita Constantini Cantemirii, Moscova, 1783)*, în „Rev. istorică română”, 16, 1946.
- Cioculescu, Șerban, *Dimitrie Cantemir, Viața lui Constantin Cantemir*, în „Gazeta literară”, 7 apr. (nr. 15), 1960.
- Ciopraga, Constantin, *Cantemirești în actualitate*, în „Iașul literar”, XI, nr. 8, 1960.
- Coulter, Cornelia Catlin, *The "Great Fish" în Ancient and Medieval Story*, în „Transactions and Proceedings of the American Philological Association”, vol. 57, 1926.
- Curticăpeanu, Doina, *Arta portretistică la Neculce/ Philologia*, XIII, fasc. 1, Cluj, Studia Universitatis Babeș- Bolyai, 1968.
- Demeny, Ludovic, *Continuitate și erudiție în Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor*, în „Magazin istoric”, nr. 9, 1973.
- Demeny, Ludovic, *Tradiție și continuitate în “Hronicul” lui Dimitrie Cantemir*, în „Studii: Revista de istorie”, 26, nr. 5, 1973.
- Feldman, Walter, *Demetrius Cantemir, the Collection of Notations. Part I: Text by Owen Wright*, în „Ethnomusicology”, vol. 39, nr. 1, 1995.
- Florescu, Bobu, Florea, *Elemente etnografice în opera lui Dimitrie Cantemir “Descriptio Moldaviae”*, în „Studii și cercetări de istorie a artei”, nr. 1-2, 1955.
- Fochi, Adrian, *Dimitrie Cantemir etnograf și folclorist*, în „Revista de Etnografie și Folclor”, București, Editura Academiei, anul IX, nr. 1-2, 1964.
- Ghilaș, Victor, *Tradiția muzicală în familia Cantemir*, în “Danubius”, XXVI, 2008.
- Ghimpescu, Spinu, *Descrierea Moldovei*, în „Familia”, II, 1875.
- Hâncu, Andrei, *Folclor și etnografie în „Descrierea Moldovei”*, în „Destinul inorogului”, Chișinău, Literatura artistică, 1981.

- Iorga, Nicolae, *Vasile Lupu ca următor al împăraților de Răsărit în tutelarea Patriarhiei de Constantinopol*, în „Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Istorice”, tomul XXXVI, București, 1913.
- Iorga, Nicolae, *Cîteva știri nouă relative la legăturile noastre cu Biserica constantinopolitană în a doua jumătate a secolului al XVII-lea*, în „Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Istorice”, tomul XXXVIII, București, 1915.
- Lotreanu, Ion, *Amintirea lui Ștefan în „Descriptio Moldaviae”*, în „Săptămîna”, 27 iulie, 1973, p. 3;
- Madan, Ion, *Enciclopedie a vremii: 200 de ani de la apariția în ediție aparte a “Descrierii Moldovei” de Dimitrie Cantemir*, în „Moldova socialistă”, 30 octombrie, 1971.
- Madan, Ion, *Valoroasă operă a lui Dimitrie Cantemir : (150 de ani de la apariția primei ediții moldovenești a “Descrierii Moldovei”)*, în „Tinerimea Moldovei”, 20 august, 1975
- Minea, Ilie, *Originea scrierii Vita Constantini Cantemirii*, în „Cercetări istorice”, VIII-IX, nr. 3, 1932-1933.
- Munteanu, Ion, *Moldova lui Dimitrie Cantemir*, în „Contemporanul”, 3 august, 1973.
- Murgescu, Bogdan, *O domnie la cumpăna veacurilor: Constantin Cantemir*, în „Magazin istoric”, 28, 1961, nr. 10, București.
- Negru, Nina, *Știință și literatură în „Descrierea Moldovei” Dimitrie Cantemir*, în „Literatură și artă”, 6 martie, 1986.
- Onciul, Dimitrie, *Dragoș și Bogdan fondatorii principatului moldovenesc*, în „Scrieri istorice”, vol. I (ed. de Aurelian Sacerdoțeanu), București, 1968.
- Panaitescu, Perpessicius, P., *Locul lui Dimitrie Cantemir în literatura română*, în: “Mențiuni de istoriografie literară și folclor”, București, 1957.
- Papacostea, Victor, *Originile învățămîntului superior în Țara Românească*, în „Studii”, revistă de istorie, an. XIV, 1961, nr. 5.
- Pascu, George, *Introducere*, în „Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei”, trad. de pe originalul latinesc la 200 de ani de la moartea autorului (21 august 1723) de G. Pascu, București, Cartea Românească, 1923.
- Păun, Octav, *D. Cantemir, cercetător al culturii populare*, în „Săptămîna”, serie nouă, nr. 124, 1973
- Petrescu, Nicolae, *Aspecte etnografice în opera lui Dimitrie Cantemir*, în „Probleme de geografie”, vol. II, București, 1955.

- Petrovici, *Limba lui Dimitrie Cantemir*, în : “De la Varlaam la Sadoveanu: Studii despre limba și stilul scriitorilor”, București, 1958.
- Pippidi, Andrei, *Politică și istorie în proclamația lui Dimitrie Cantemir din 1711*, în “Studii. Revistă de istorie”, București, Tom 26, 1973.
- Pop, Emil, *Dimitrie Cantemir și Academia din Berlin*, în “Studii. Revistă de Istorie”, 22, 1969.
- Pop, Dumitru, *Tricentenarul Cantemir, Dimitrie Cantemir și cultura populară*, în „Informația Harghitei”, VI, nr. 1680, 1973.
- Porcescu, Scarlat, *Scrisoarea Moldovei*, în „Cronica”, nr. 37, 14 sept., 1973.
- Postolachi, Gheorghe, *Dimitrie Cantemir - biogeograf*, în „Cultura”, 27 oct., 1973.
- Răduțiu, Aurel, *Incursiuni in Istoriografia Vieții Sociale*, în “Slavic Review”, vol. 34, nr. 4, 1975.
- Rezachevici, Constantin, *Dimensiunea dinastică a politicii externe a lui Ștefan cel Mare*, în “Revista de Istorie a Moldovei”, nr. 3, 2004
- Russell, J. C., *Late Ancient and Medieval Population*, în „Transactions of the American Philosophical Society”, vol. 48, nr. 3, 1958.
- Rusu, Ion, *Literatură. Ceva despre Hronicul româno-moldo-vlahilor*, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, III, nr. 37, 1840; nr. 38; nr. 39.
- Sesan, Milan, *Dimitrie Cantemir academician*, Mitr. Mold. și Sucevei, mai—iunie 1962.
- Sfântul Grigorie de Nyssa, *Despre facerea omului*, traducere și note de Pr. prof. dr. Teodor Bodogae, în “Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 30.
- Slușanschi, Dan, Câmpeanu, Ilieș, *Cantemiriana latină*, în „Studii și cercetări lingvistice”, 36, nr. 3, București, 1985.
- Sorohan, Elvira, *Descrierea Moldovei de Dimitrie Cantemir*, în „Ateneu”, 1956.
- Spinei, Victor, *Moldavia in the 11th–14th Centuries*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1986.
- Stici, Ion, *Dimitrie Cantemir s-a întors acasă aproape după 300 de ani*, în „Moldova Suverană”, 21 februarie 2001.
- Ștefănescu, Ștefan, *Întemeierea Moldovei în istoriografia românească*, în „Studii”, XII, nr. 6, București, 1959.
- Ștefănescu, Ștefan, *Întemeierea Țării Românești și a Moldovei. Tradiția „descălecatului” din Transilvania*, în „Studii și articole de istorie”, XVII, București, 1972.

- Teodor, Pompiliu, *Evoluția Gândirii Istorice Românești*, în “Slavic Review”, vol. 31, nr. 2, 1972.
- Trușter, Tiberiu, *Aspecte inedite privind relațiile lui Dimitrie Cantemir cu Academia din Berlin*, în “Forum. Revista Învățământului Superior”, XIII, 1971.
- Verdeș, Ion, *Despre micul manual de logică generală a lui Dimitrie Cantemir*, în “Cercetări filozofice”, III, nr. 3, 1955.
- Warning, Rainer, Brown, Marshall, *On the Alterity of Medieval Religious Drama*, în „New Literary History”, vol. 10, nr. 2, 1979.

IV. Bibliografie specială

- Achimescu, Nicolae, *Istoria și filosofia religiei la popoarele antice, ediția a II-a*, Iași, Editura Tehnopress, 2000.
- Alecsandri, Vasile, *Poezii populare ale românilor*, București, Editura Minerva, 1986.
- Alecsandri, Vasile, *Noaptea Sfântului Andrii. Opere complete, Poezii din ciclul Mărgăritarele, 1852-1862*, vol. I, București, Editura Socec, 1897.
- Barthes, Roland, *Mitologii*, traducere, prefață și note de Maria Capov, Iași, Ed. Institutul European, 1997.
- Bălțeanu, Valeriu, *Terminologia magică populară românească*, București, Editura Paideia, 2000.
- Berdan, Lucia, *Fețele destinului. Incursiuni în etnologia românească a riturilor de trecere*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1999.
- Bernea, Ernest, *Studii de folclor și literatură*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- Bernea, Ernest, *Cadre ale gândirii populare românești*, București, Editura Cartea Românească, 1985.
- Bernea, Ernest, *Civilizația română sătească*, București, Editura Vremea, 2006.
- Bîlțiu, Maria, *Fascinația magiei: vrăji, farmece, desfaceri din județul Maramureș*, Baia Mare, Editura Enesis, 2001.
- Bîrlea, Ovidiu, *Folclorul românesc*, vol. I-II, București, Editura Minerva, 1981.

- Bîrlea, Ovidiu, *Folclorul românesc. Momente și sinteze*, I, București, Editura Minerva, 1981.
- Bîrlea, Ovidiu, *Eseu despre dansul popular românesc*, București, Editura Cartea Românească, 1982.
- Bîrlea, Ovidiu, *Folclorul românesc*, vol. 2, București, Editura Minerva, 1983.
- Bîrlea, Ovidiu, *Metoda de cercetare a folclorului*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2008.
- Bîrseanu, Jamik, Urban, Ioan, Bîrseanu, Andrei, *Doine și strigături din Ardeal /* Ediție definitivă (studiu introductiv, inedite, note și variante) de Ad. Fochi, București, Editura Academiei, 1968.
- Blaga, Lucian, *Izvoade*, București, Ed. Lyceum, 1967.
- Blaga, Lucian, *Despre gândirea magică*, București, Editura Garamond, 1992.
- Blaga, Lucian, *Elogiul satului românesc*, în *Izvoade*, București, Editura Humanitas, 2002.
- Boldureanu, Ioan, Viorel, *Antropologie culturală, Dreapta credință, Curs*, Tipografia Universității de Vest, Timișoara 1997
- Brătulescu, Monica, *Colinda românească*, București, Editura Minerva, 1981.
- Brill, Tony, *Legende populare românești. Legende istorice*, București, Editura Minerva, 1970.
- Buhociu, Octavian, *Folclorul de iarnă. Ziorile și poezia păstorească*, București, Editura Minerva, 1979.
- Butură, Valer, *Etnografia poporului român*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978.
- Candrea, I. Aurel, *Folclorul medical român comparat*, București, Editura Casa Școalelor, 1994.
- Candrea, I. Aurel, *Folclorul medical român comparat*, Studiu introductiv de Lucia Berdan, Iași, Editura Polirom, 1999.
- Canilli, C., *Povața românului. Obiceiurile nunților aflate pe la țară. Cronica Sinaia și O poezie de C. Canilli*, București, Stabiliment de tipo-litografie Dor. P. Cucu, 1884.
- Caraman, Petru, *Substratul mitologic al sărbătorilor de iarnă la români și slavi*, Iași, 1931.
- Caraman, Petru, *Colindatul la români, slavi și la alte popoare*, București, Editura Minerva, 1983
- Cernovodeanu, Dan, *Știința și arta heraldică în România*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977.

- Cireș, Lucia, *Descânțece din Moldova (texte inedite)*, Iași, Editura Universității „A. I. Cuza”, 1982.
- Coatu, Nicoleta, *Structuri magice tradiționale*, Ed. BIC ALL, București, 1998
- Cocchiara, Giuseppe, *Istoria folcloristicii europene. Europa în căutare de sine*, București, Editura Saeculum I.O., 2004.
- Coman, Mihai, *Izvoare mitice*, București, Editura Cartea Românească, 1980.
- Coman, Mihai, *Mitologie populară românească*, vol. I, Viețuitoarele pământului și ale apei, București, Editura Minerva, 1986.
- Comloșan, Doina, *Folclor românesc – Note de curs și seminar*, Timișoara, 1983.
- Constantinescu, Nicolae, *Lectura textului folcloric*, București, Editura Minerva, 1986.
- Cosma, Octavian, Lazăr, *Hronicul muzicii românești*, București. Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1973.
- Crețu, Vasile, Tudor, *Curs de folclor*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2001.
- Crișan, Horațiu, Ion, *Spiritualitatea geto-dacilor*, București, Editura Albatros, 1986.
- Curuci, Leonid, *Descânțecele // Crestomație de folclor moldovenesc*, Chișinău, Editura Știința, 1989.
- Densușianu, Ovidiu, *Folclorul. Cum trebuie înțeles*, București, Editura Librăria Alcalay, 1910.
- Densușianu, Ovidiu, *Flori alese din cântecele poporului. Vieța păstorească în poezia noastră populară. Folclorul, Cum trebuie înțeles. Graiul din Țara Hațegului*, București, Editura pentru Literatură, 1966.
- Dorondel, Ștefan, *Moartea și apa - ritualuri funerare, simbolism acvatic și structura lumii de dincolo în imaginarul țărănesc*, Prefață de Marianne Mesnil, București, Editura Paideia, 2004
- Eliade, Mircea, *Initiation, rites, sociétés secrètes*, Paris, Editura Gallimard, 1959.
- Eliade, Mircea, *Imagini și simboluri*, București, Editura Humanitas, 1994.
- Eliade, Mircea, *De la Zamolxis la Genghis-han*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.
- Eliade, Mircea, *Aspecte ale mitului*, București, Editura Univers, 1978.
- Flegont, Olga, *Teatrul popular – entitate a duratei spirituale în istoria culturii românești, (10, Studii și cercetări de istoria artei, seria Teatru, Muzică, Cinematografie)*, Tomul XXIV, 1977
- Fochi, Adrian, *Datini și eseuri populare, de la sfârșitul secolului al XIX- lea*, București, Editura Minerva, 1976.

- Frazer, James George, *Creanga de aur*, București, Editura Minerva, 1980.
- Frazer, James George, *The golden bough*, par. I, *The Magic Art and the Evolution of the Kings*, I, London, 1955.
- Frazer, Robert, *The Making of the Golden Bough: The Origins and Growth of an Argument*, Houndmills and New York: Palgrave, 2002.
- Frazer, Robert, *The golden bough*, par. I, *The Magic Art and the Evolution of the Kings*, I, London, 1955.
- Frobenius, Leo, *Cultura Africii*, București, Editura Meridiane, 1982.
- Genep, Arnold, *Riturile de trecere*, Traducere de Lucia Berdan și Nora Vasilescu, Studiu introductiv de Nicolae Constantinescu, Postfață de Lucia Berdan, Iași, Editura Polirom, 1996.
- Ghinoiu, Ion, *Obiceiuri populare de peste an*, Dicționar, București, Editura Fundației Culturale Române, 1997.
- Ghinoiu, Ion, *Vârstele timpului*, București, Editura Meridiane, 1998.
- Ghinoiu, Ion, *Panteonul românesc*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 2001.
- Ghinoiu, Ion, *Sărbători și obiceiuri românești*, București, Editura Elion, 2004.
- Ghinoiu, Ion, *Călușul. Istorie și documente*, Slatina, Editura Fundației „Universitatea pentru toți”, 2003.
- Ghinoiu, Ion, *Lumea de aici, lumea de dincolo*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1999.
- Gimbutas, Marija, *Civilizația Marii Zeițe și sosiera cavalerilor războinici*, București, Editura Lucretius, 1997.
- Gorovei, Arthur, *Credinți și superstiții ale poporului român*, Editura Socec-Sfetea, București, 1910.
- Gorovei, Arthur, *Credinți și superstiții ale poporului român*, București, Editura Socec- Sfetea, 1915.
- Gorovei, Arthur, *Descânțele românilor*, București, Editura Academiei Române, 1931.
- Gorovei, Arthur, *Folclor și folcloristică*, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.
- Gorovei, Ștefan, *Dragoș și Bogdan – Întemeietorii Moldovei*, București, Editura Militară, 1973.

- Herseni, Traian, *Forme străvechi de cultură populară românească*, Studiu de paleoetnografie a cetelor de feciori din Țara Oltului, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977.
- Hodoș, Enea, *Poezii populare din Banat, vol. 3: Descânțece*, Sibiu, Editura Asociațiunii, 1912.
- Hultkranz, Ake, *General Ethnological Concepts*, Copenhagen, 1960.
- Ioniță, Maria, *Cartea vilvelor (legende din Apuseni)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982.
- Ișfănoni, Doina, *Interferențe dintre magic și estetic în recuzita obiceiurilor tradiționale românești din ciclul vieții*, București, Editura Enciclopedică, 2002.
- Jula, Nicolae, Mînăstireanu, Vasile, *Tradiții și obiceiuri românești (Anul Nou în Moldova și Bucovina)*, București, Editura pentru Literatură, 1968.
- Kernbach, Victor, *Universul mitic al românilor*, București, Editura Științifică, 1994.
- Klingman, Gail, *Nunta mortului. Ritual, poetică și cultura populară în Transilvania*, Iași, Editura Polirom, 1998.
- Lovinescu, Vasile, *Creangă și Creanga de aur*, București, Editura Cartea Românească, 1989.
- Lotman, I. M., *Studii de tipologie a culturii*, București, Editura Univers, 1974.
- Marian, Simion Florea, *Nunta la români. Studiu istorico-etnografic comparativ*, Edițiunea Academiei Române, București, Editura Carol Göbl, 1890.
- Marian, Simion Florea, *Înmormântarea la români*, (studiu etnografic), București, Editura Carol Göbl, 1892.
- Marian, Simion Florea, *Vrăji, farmece și desfaceri*, București, Editura Institutul de Arte Grafice, Carol Göbl, 1893.
- Marian, Simion Florea, *Tradiții populare române din Bucovina*, București, Editura Institutului de Arte Grafice, Carol- Göbl, 1895.
- Marian, Simion Florea, *Sărbătorile la români, Studiu Etnografic, Cârniligile, I*, București, Editura Institutului de Arte Grafice, Carol- Göbl, 1898.
- Marian, Simion Florea, *Sărbătorile la români. Studiu etnografic*, vol. II, *Păresimile*, București, Editura Institutul de Arte Grafice, Carol Göbl, 1899.
- Marian, Simion Florea, *Înmormântarea la români, Studiu Etnografic*, Ediție critică de Teofil Teaha, Ioan Șerb și Ioan Ilișiu, text stabilit de Teofil Teaha, București, Editura Cultura Națională- Grai și Suflet, 1995.

- Marian, Simion Florea, *Nunta la români, Studiu Etnografic*, Ediție îngrijită de Teofil Teaha, Ioan Șerb și Ioan Ilișiu, text stabilit de Teofil Teaha, București, Editura Cultura Națională- Grai și Suflet, 1995.
- Marian, Simion Florea, *Descânțete populare române*, București, Editura BIC ALL, 1998.
- Marian, Simion Florea, *Sărbătorile la români, Studiu Etnografic, Cincizecimea*, Ediție îngrijită și introducere de Iordan Datcu, București, Editura Grai și Suflet-Cultura Națională, 2001.
- Marian- Bălașa, Marin, *Colinda, sacrament și epifanie*, București, Editura Minerva, 2000.
- Mauss, Hubert, Mauss, Marcel, Hubert, Henri, *Teoria generală a magiei*, Iași, Editura Polirom, 1996.
- Mișu, Achim, *Antropologie culturală*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982.
- Mușlea, Ion, Bîrlea, Ovidiu, *Tipologia folclorului (din răspunsurile la chestionarele lui B. P. Hașdeu)*, București, Editura Minerva, 1970
- Nania Ion, *Istoria vânătorii în România*, București, Editura Ceres, 1977
- Nedici, Gheorghe, *Istoria vânătorii și a dreptului de vânătoare*, București, Editura Minerva, 1940.
- Nicolau, Irina, *Ghidul sărbătorilor românești*, București, Editura Humanitas, 1998.
- Nicolescu, Gheorghe Constantin, *Structură și continuitate*, București, Ed. Minerva, 1970.
- Nicolescu, Vasile, Prichici, D. Constantin Gheorghe, *Cântece și jocuri din Moldova*, București, Editura muzicală, 1963.
- Nour, Adrian, *Cultul lui Zalmoxis. Credințe, rituri și superstiții geto-dace*, Prahova, Editura Antet XX Press, 2003
- Niculiță-Voronca, Elena, *Datinile poporului român (adunate și așezate în ordine mitologică)*, Cernăuți, Tipografia Izidor Wiegler, 1903.
- Niculiță-Voronca, Elena, *Datinele și credințele poporului român. Adunate și așezate în ordine mitologică*, vol. I, Ediție îngrijită și introducere de Iordan Datcu, București, Editura Saeculum I. O., 1998.
- Oișteanu, Andrei, *Motive și semnificații mito-simbolice în cultura tradițională românească*, București, Editura Minerva, 1989.
- Oișteanu, Andrei, *Religie, politică și mit, Texte despre Mircea Eliade și Ioan Petru Culianu*, Iași, Editura Polirom, 2007.

- Olinescu, Marcel, *Mitologie românească*, București, Editura Casa Școalelor, 1944.
- Olinescu, Marcel, *Mitologie românească*, București, Editura Saeculum, 2001.
- Oltean, Dan, *Religia dacilor*, București, Editura Saeculum I.O., 2006.
- Olteanu, Antoaneta, *Calendarele poporului român*, București, Editura Paideia, 2009.
- Pamfile Tudor, *Sărbătorile de vară la români*. Studiu etnografic, București, Academia Română, Editura Socec Sfetea, 1910.
- Pamfile, Tudor, *Mitologie românească*, Ediție și prefață de Iordan Datcu, București, Editura Cultura Națională- Grai și Suflet, 2000.
- Papahagi, Tache, *Mic dicționar folcloric. Spicuri folclorice și etnografice comparate*, București, Editura Minerva, 1979.
- Panaitescu, Petre P., *Cronicile slavo-române din secolele XV-XVI*, București, Editura Minerva, 1959.
- Panea, Nicolae, *Gramatica funerarului*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 2003.
- Pavelescu, Gheorghe, *Mana în folclorul românesc. Contribuții pentru cunoașterea magicului*, Sibiu, Tiparul Krafft & Dorotloff S.A, 1944.
- Pavelescu, Gheorghe, *Magia la români: studii și cercetări despre magie, descântece și mană*, București, Editura Minerva, 1998.
- Păscăluță, Octavian, *Păunul de aur*, București, E.S.P.L.A., 1957.
- Pop, Dumitru, *Paparuda în obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1989.
- Pop, Dumitru, *Studii de istoria folcloristicii românești*, Baia Mare, Editura Umbria, 1997.
- Pop, Mihai, *Obiceiuri tradiționale românești*, București, Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice, 1976.
- Pop, Mihai, *Strămoșii poporului român, Geto-dacii și epoca lor*, București, Editura Politică, 1980.
- Pop, Mihai, Ruxăndroiu, Pavel, *Folclor literar românesc*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1990.
- Pop, Mihai, *Obiceiuri tradiționale românești*, Editura Univers, București, 1999.
- Popp, Vasilie, *De funeribus plebejis Daco-Roamnorum sive hodiernorum Valachorum et quibusdam circa ea abusibus- Despre inmormântările comune la daco-români sau la românii de astăzi și despre unele superstiții*, Viena, 1817, traducere din limba latină: Andreea Mârza. Studiu introductiv, ediție, note și indice:

- Marius Rotar, Iacob Mârza. Rezumat: Laura Stanciu, Alba Iulia, Editura Aeternitas, 2004.
- Răutu, Radu, *Prefață la Antologia descântecelor populare românești*, București, Editura "Grai și suflet - Cultura Națională", 1998.
 - Ries, Julien, *Sacrul în istoria religioasă a omenirii*, traducere din limba italiană de R. Utale, Iași, 2000.
 - Rudică, Tiberiu, Costea, Daniela, *Aspecte psihologice în mituri, legende și credințe populare*, Iași, Editura Polirom, 2003.
 - Ruxăndoiu, Pavel, *Folclorul literar în contextul culturii populare românești*, București, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, 2001.
 - Ruseev, Eugen, *Filonul folcloric în creația neculceană. Literatura moldovenească și folclorul*, Chișinău, Editura Știința, 1982.
 - Sevastos, Elena, *Studiu istoricu-etnograficu comparativu. Însuratulu de tîneru și mâncatulu de dimineță*, Premiata de Academia Română cu premiulu Eliade Rădulescu 1888, Edițiunea Academiei Române, București, Tipografia Carol Gobl, 1889.
 - Simion, Victor, *Imagine și legendă*, București, Editura Meridiane, 1983.
 - Stevanović, Lada, *Laughing at the Funeral: Gender and Anthropology in the Greek Funeral Rites*, Belgrade, Ed. of Institute of Ethnography SASA, 2009.
 - Strauss, C. Levi, *Antropologia structurală*, București, Editura Minerva, 1978.
 - Șeuleanu, Ion, *Nunta în Transilvania în Contextul ceremonialului nupțial românesc*, București, Editura Viitorul Românesc, 2000.
 - Tocilescu, Grigore, Cristea N. Țapu, *Materialuri folcloristice*, vol. II, București, Editura Minerva, 1981.
 - Văduva, Ofelia, *Magia darului*, București, Editura Enciclopedică, 1997.
 - Vlăduțiu, Ion, *Etnografie românească*, București, Editura Științifică, 1973.
 - Vergil, *Aeneid*, în „Opera”, ed. R. A. B. Mynors, Oxford, Editura Clarendon Press, 1969.
 - Voronca, Elena-Niculiță, *Datinile poporului român (adunate și așezate în ordine mitologică)*, Cernăuți, Tipografia Izidor Wiegler, 1903.
 - Vrabie, Gheorghe, *Folcloristica română. Evoluție, curente, metode*, București, Editura pentru Literatură, 1968.

- Vrabie, Gheorghe, *Preocupări de folclor în vechea literatură română: Dosoftei, Ion Neculce, Stolnicul Constantin Cantacuzino, Dimitrie Cantemir*, în vol. „Folcloristica română, evoluție, curente, metode”, București, Editura pentru literatură, 1968.
- Vrabie, Gheorghe, *De civitate rustica. Studii și cercetări de etnologie și literatură populară română*, București, Editura Grai și Suflet-Cultura Națională, 1999.
- Vuia, Romulus, *Studii de etnografie și folclor*, I, Ediție îngrijită de Mihai Pop și Ioan Șerb, Prefață de Mihai Pop, București, Editura Minerva, 1975.
- Vuia, Romulus, *Studii de etnografie și folclor*, vol.II, Editura Minerva, București, 1981.
- Vulcănescu, Romulus, *Măștile populare*, București, Editura Științifică, 1970.